LITEKO Lietuvos teismų informacinė sistema

Vieša sprendimų paieška

Greita paieška Detali paieška Pagalba

Pavadinimas: [2018-02-20][nuasmeninta nutartis byloje][2T-4-407-2018].docx
Bylos nr.: 2T-4-407/2018
Bylos rūšis: civilinė byla
Teismas: Lietuvos apeliacinis teismas
Raktiniai žodžiai:
Teisiniai terminai:
Šalys:

Vardas/Pavardė/Pavadinimas	Kodas	Byloje kaip
"Baltic Supply"	300637701	atsakovas
SIA "Simantik"	40003939292	pareiškėjas

Kategorijos:

Bylos dėl užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo

CIVILINIS PROCESAS

Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

Tarptautinis civilinis procesas

Užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimas ir leidimas vykdyti

BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

10. BYLOS SU TARPTAUTINIU ELEMENTU

10.5. Bylos, kuriose spręsta dėl užsienio valstybių teismų (arbitražų) sprendimų pripažinimo ir vykdymo

Civilinė byla Nr. 2T-4-407/2018
Teisminio proceso Nr. 2-60-3-00109-2015-9
Procesinio sprendimo kategorija 3.6.6

(S)

LIETUVOS APELIACINIS TEISMAS

N U T A R T I S
LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2018 m. vasario 20 d.
Vilnius

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Danutės Gasiūnienės, Dalios Kačinskienės ir Viginto Višinskio (kolegijos pirmininko ir pranešėjo),

teismo posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo **pareiškėjo SIA „Simantik“ prašymą** dėl Rygos arbitražo teismo 2015 m. liepos 17 d. sprendimo byloje Nr. 9/01/2015 pripažinimo ir leidimo jį vykdyti Lietuvos Respublikoje, suinteresuoti asmenys – bankrutuojanti uždaroji akcinė bendrovė „Baltic supply“ ir R. K..

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

1. Pareiškėjas SIA „Simantik“ kreipėsi į Lietuvos apeliacinį teismą, prašydamas pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rygos arbitražo teismo 2015 m. liepos 17 d. sprendimą byloje Nr. 9/01/2015. Šiuo sprendimu pareiškėjui iš suinteresuoto asmens UAB „Baltic supply“ priteista bendra 55 739,75 Eur

įsiskolinimo suma, nurodant, jog tuo atveju, jei visiškas ar dalinis išieškojimas iš UAB „Baltic supply“ bus negalimas – išieškoti iš laiduotojo R. K.. Pareiškėjas nurodė, kad egzistuoja visi 1958 m. Niujorko konvencijoje dėl užsienio arbitražo sprendimų pripažinimo ir vykdymo (toliau – ir Niujorko konvencija) įtvirtinti pagrindai pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje minėtą arbitražo sprendimą.

2. Suinteresuoti asmenys UAB „Baltic supply“ ir R. K. atsiliepime į prašymą dėl arbitražo sprendimo pripažinimo ir vykdymo prašė jį atmesti. Atsiliepimas, be kita ko, grindžiamas tuo, kad arbitražo sprendimas priimtas neinformavus suinteresuotų asmenų apie vykstančias arbitražo procedūras, šie asmenys nieko nežinojo nei apie pradėtą procedūrą, nei apie priimtą arbitražo sprendimą, todėl sprendimas negali būti pripažįstamas ir vykdomas (Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies b punktas). Nurodė, kad jokių siuntų, susijusių su arbitražo procesu ir priimtu arbitražo sprendimu, nėra gavę. Be to, suinteresuotų asmenų teigimu, Rygos arbitražo teismas neturėjo kompetencijos nagrinėti pareiškėjo SIA „Simantik“ ieškinio (Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies c punktas), o priimtas arbitražo sprendimas prieštarauja viešajai tvarkai (Niujorko konvencijos V straipsnio 2 dalies b punktas).

3. 2018 m. vasario 13 d. Lietuvos apeliaciniame teisme gautas pareiškėjo SIA „Simantik“ prašymas atidėti bylos nagrinėjimą.

Prašymas atidėti bylos nagrinėjimą netenkinamas

4. Pareiškėjo prašymas atidėti bylos nagrinėjimą motyvuojamas tuo, kad, atsižvelgiant į ikiteisminio tyrimo medžiagą ir aplinkybę, jog suinteresuotam asmeniui UAB „Supply Baltic“ iškelta bankroto byla, reikalingas papildomas laikas rašytiniams paaiškinimams, kuriuose pareiškėjas išsamiai pasisakys dėl AB Lietuvos pašto įtraukimo į procesą trečiuoju asmeniu bei Niujorko konvencijos ir Įmonių bankroto įstatymo kolizijos užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti stadijoje.

5. Nagrinėjamoje byloje sprendžiamas užsienio arbitražo sprendimo pripažinimo Lietuvos Respublikoje klausimas, kurio metu nustatinėjama, ar neegzistuoja Niujorko konvencijos V straipsnyje įtvirtinti pagrindai atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražo sprendimą. Šioje byloje nevertinamas ir nesprendžiamas AB Lietuvos pašto veiksmų (ne)teisėtumo klausimas dėl galimo netinkamo siuntų įteikimo, nesprendžiamas AB Lietuvos pašto civilinės atsakomybės klausimas. Todėl teisėjų kolegija neturi pagrindo spręsti, kad AB Lietuvos paštas galėtų būti įtraukiamas trečiuoju asmeniu šioje byloje. Aplinkybė, kad suinteresuotam asmeniui UAB „Baltic supply“ šios bylos nagrinėjimo metu iškelta bankroto byla, galėtų turėti reikšmę pripažinto arbitražo sprendimo vykdymo stadijoje, bet ne arbitražo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti stadijoje, todėl šioje byloje nėra Niujorko konvencijos bei Įmonių bankroto įstatymo kolizijos. Dėl nurodytų priežasčių nėra pagrindo tenkinti pareiškėjo prašymo atidėti bylos nagrinėjimą.

Prašymas pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rygos arbitražo teismo 2015 m. liepos 17 d. sprendimą netenkinamas

6. Lietuvos Respublikoje užsienio arbitražų sprendimų pripažinimo sąlygas nustato 1958 m. Niujorko konvencija dėl užsienio teismų ir arbitražų sprendimų pripažinimo ir vykdymo (CPK 810 str. 6 d., Komercinio arbitražo įstatymo 51 str. 1 d.).

7. Niujorko konvencijos V straipsnyje numatytas baigtinis galimų arbitražo teismo sprendimo nepripažinimo pagrindų sąrašas. Vienas iš tokių pagrindų – kai pusei, prieš kurią padarytas sprendimas, nebuvo reikiamai pranešta apie arbitro paskyrimą ar apie arbitražo nagrinėjimą arba dėl kitų priežasčių ši pusė negalėjo pateikti savo pasiaiškinimų (Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies 2 punktas). Be kitų pagrindų suinteresuoti asmenys UAB „Baltic supply“ ir R. K. prašo atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rygos arbitražo 2015 m. liepos 17 d. sprendimą ir šiuo pagrindu, nurodydami, kad jie nebuvo tinkamai informuoti apie prieš juos vykusį arbitražo procesą.

8. Pareiškėjas, prašydamas pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rygos arbitražo teismo 2015 m. liepos 17 d. sprendimą, nurodė, kad suinteresuoti asmenys apie arbitražo procesą buvo informuoti tinkamai. Šiai aplinkybei pagrįsti pateikė Latvijos pašto kvito kopiją (b. l. 33, 40) ir Rygos arbitražo teismo 2015 m. rugpjūčio 20 d. patvirtinimą (b. l. 35). Iš Latvijos pašto kvito kopijos matyti, kad 2015 m. birželio 26 d. buvo išsiųsta pašto siunta Nr. RR450998642LV suinteresuotam asmeniui R. K. ir pašto siunta RR450998656LV suinteresuotam asmeniui UAB „Baltic supply“ (b. l. 33, 40). Rygos arbitražo

teismo 2015 m. rugpjūčio 20 d. patvirtinime nurodoma, kad suinteresuotiems asmenims registruotais laiškais išsiųsti pranešimai apie Rygos arbitražo teisme gautą ieškinį, arbitražo sudėtį, bylos nagrinėjimo datą ir vietą, taip pat išsiųstas ieškinys su priedais, siūlymas pateikti atsiliepimą į ieškinį ir išsakyti savo nuomonę dėl arbitražo sudėties. Rygos arbitražo teismas nurodė, kad išsiuntimo faktą patvirtina VAB „Latvijas pasts“ 2015 m. birželio 26 d. siuntų Nr. RR450998656LV ir RR450998642LV čekis, remiantis viešai prieinama Latvijos pašto ir Lietuvos pašto stebėjimo paslaugų informacija nustatė, kad minėti registruoti laiškai suinteresuotiems asmenims įteikti atitinkamai 2015 m. liepos 1 d. ir 2015 m. birželio 30 d. (b. l. 35).

9. Suinteresuoti asmenys, prašydami atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rygos arbitražo teismo 2015 m. liepos 17 d. sprendimą, nurodo, kad jie nebuvo informuoti apie arbitražo procesą. Teisėjų kolegija, įvertinusi bylos medžiagą, konstatuoja, kad nors Rygos arbitražo teismas konstatavo, kad suinteresuoti asmenys apie arbitražo procesą buvo informuoti įteikiant jiems 2015 m. birželio 26 d. pašto siuntas Nr. RR450998656LV ir RR450998642LV, tačiau byloje esantys įrodymai neleidžia spręsti, kad šios siuntos suinteresuotiems asmenims buvo įteiktos.

10. Rygos arbitražo teismo 2015 m. rugpjūčio 20 d. patvirtinime nurodyta, kad pašto siunta RR450998642LV (kuria R. K. buvo siųsti dokumentai apie arbitražo procesą) adresatui buvo įteikta 2015 m. liepos 1 d., tačiau kaip matyti iš viešai prieinamų AB Lietuvos pašto siuntų duomenų, pašto siunta RR450998642LV, priešingai nei teigia pareiškėjas ir nurodyta minėtame Rygos arbitražo teismo 2015 m. rugpjūčio 20 d. patvirtinime, adresatui R. K. nebuvo įteikta (b. l. 76-77). Jokių kitų įrodymų, patvirtinančių, kad nurodyta siunta buvo įteikta R. K., byloje nėra. Esant tokioms aplinkybėms, teisėjų kolegija neturi pagrindo atmesti suinteresuoto asmens argumento, kad pašto siunta, skirta R. K. pranešti apie arbitražo procesą, jam nebuvo įteikta.

11. Kaip ir nurodyta Rygos arbitražo teismo 2015 m. rugpjūčio 20 d. patvirtinime, iš viešai prieinamų AB Lietuvos pašto siuntų duomenų matyti, kad pašto siunta Nr. RR450998656LV buvo įteikta adresatui (UAB „Baltic supply“) 2016 m. birželio 30 d. (b. l. 74-75). Iš AB Lietuvos pašto pateiktos atiduotų pašto siuntų sąrašo kopijos matyti, kad siunta Nr. RR450998656LV buvo įteikta adresatui „I. K. vadovė“ (b. l. 101). Taip pat pagal AB Lietuvos pašto siuntų duomenis Rygos arbitražo teismo 2017 m. liepos 17 d. sprendimas, siųstas UAB „Baltic supply“, buvo įteiktas „vadovei I. K.“ (b. l. 100), o siųstas R. K. – įteiktas asmeniškai jam. Šiame kontekste pažymėtina tai, kad įmonės vadovas tuo metu buvo R. K., o ne I. K. (b. l. 104-107). Gavę šiuos AB Lietuvos pašto duomenis, UAB „Baltic supply“, R. K. ir I. G.–K. pateikė pareiškimą dėl ikiteisminio tyrimo pradėjimo, įrodinėdami, kad minėti parašai yra suklastoti; pagal šį pareiškimą buvo pradėtas ikiteisminis tyrimas.

12. Vilniaus apygardos prokuratūros Vilniaus apylinkės prokuratūros 1-ajame skyriaus prokurorės 2017 m. liepos 28 d. nutarimu ikiteisminis tyrimas sustabdytas vadovaujantis BPK 3^1 straipsniu, kadangi ikiteisminio tyrimo metu atlikti visi veiksmai ir išnaudotos visos galimybės nustatyti asmenį, kuris pasirašė vietoj R. K. ir I. G.–K., tačiau toks asmuo nenustatytas (b. l. 136-139).

13. Šiame prokurorės nutarime konstatuota, kad 2015 m. birželio 30 d. atiduotų pašto siuntų (kuria suinteresuotam asmeniui UAB „Baltic supply“ buvo siųsti dokumentai apie arbitražo procesą) sąraše eilutėje rankraštinius įrašus „UAB „Baltic supply“ Salininkų 32 a“, ir „30.06“ parašė M. Č., o ar eilutės skiltyje „gavėjo parašas“ I. K. vardu pasirašė I. G.–K. ar pašto darbuotoja M. Č., nustatyti negalima (b. l. 136-139). Be to, ikiteisminio tyrimo metu nustatyta, kad 2015 m. liepos 21 d. atiduotų pašto siuntų (šiomis siuntomis suinteresuotiems asmenims buvo siunčiamas arbitražo sprendimas) eilutėje „gavėjo parašas“ I. K. vardu pasirašė ne I. G.–K., o R. K. vardu pasirašė ne šis asmuo.

14. Nurodytos aplinkybės, paremtos bylos duomenimis, kolegijos vertinimu, priešingai nei sprendė Rygos arbitražo teismas, nesudaro pagrindo teigti, kad suinteresuotiems asmenims buvo pranešta apie prieš juos inicijuotą arbitražo procesą (pareikštą ieškinį, arbitražo teismo sudėtį, bylos nagrinėjimo vietą ir laiką). Rygos arbitražo teismui laikant, kad apie arbitražo procesą suinteresuoti asmenys buvo informuoti tinkamai, ir suinteresuotiems asmenims per nustatytą terminą nepateikus atsiliepimo į pareiškėjo ieškinį arba priešieškinio, arbitražo teismas, vadovaudamasis sutarties, iš kurios kildinamas ieškinio reikalavimas, 6.2 punktu, laikė, kad suinteresuoti asmenys pripažino ieškinį. Rygos arbitražo teismas priėmė sprendimą

rašytinio proceso tvarka teismo posėdyje, apie kurį suinteresuoti asmenys nebuvo informuoti, be to, kaip minėta, jiems nebuvo pranešta ir apie priimtą arbitražo teismo sprendimą.

15. Vadovaujantis teismų praktika, atliekant asmens informavimo apie teismo ar arbitražo procesą, bylos iškėlimo ar jiems lygiaverčių procesinių dokumentų įteikimo šiam asmeniui tinkamumo vertinimą, turi būti nustatoma, ar konkrečiu atveju buvo pasiekta minėto proceso teisės instituto paskirtis – užtikrintas realus asmens žinojimas apie užsienio valstybėje inicijuotą teismo procesą, ar informavimo ir procesinių dokumentų įteikimo būdas ir laikas neužkirto šiam asmeniui kelio veiksmingai naudotis atitinkamos valstybės proceso teisės aktuose įtvirtintomis teisėmis (Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. rugsėjo 3 d. nutartis, priimta byloje Nr. 2T-20/2012, 2017 m. gegužės 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e2T-42-381/2017.).
16. Šiuo atveju suinteresuoti asmenys, nežinodami apie prieš juos pradėtą arbitražo procesą, savo pozicijos dėl jiems pareikštų ieškinio reikalavimų realiai neturėjo galimybės pareikšti, jiems nepareiškus savo pozicijos, buvo laikoma, kad ieškinį jie pripažįsta, byla išnagrinėta arbitražo teismo posėdyje, apie kurio vietą ir laiką jie taip pat nežinojo, be to, suinteresuotiems asmenims nebuvo įteiktas ir priimtas arbitražo sprendimas, tokiu būdu užkertant galimybę siekti jo peržiūrėjimo.
17. Užsienio valstybės arbitražo (teismo) sprendimo pripažinimo klausimą nagrinėjantis teismas, spręsdamas apie asmens informavimą apie užsienio valstybėje inicijuotą teismo ar arbitražo procesą, kurio šalis jis yra, privalo nustatyti: 1) ar užsienio valstybės teismas (arbitražas) užtikrino realų asmens žinojimą apie užsienio valstybėje vykusį teismo (arbitražo) procesą, kurio šalis jis yra; 2) ar informavimo ir procesinių dokumentų įteikimo būdas ir laikas neužkirto šiam asmeniui kelio veiksmingai naudotis užsienio valstybės procesiniuose teisės aktuose įtvirtintomis teisėmis (Lietuvos apeliacinio teismo 2012 m. rugsėjo 3 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 2T-20/2012).
18. Pirmiau nurodytos aplinkybės patvirtina, kad suinteresuoti asmenys nebuvo informuoti apie prieš juos pradėtą arbitražo procesą, nežinojo apie vykstantį arbitražo procesą ir tai realiai užkirto kelią jiems gintis nuo pareikštų reikalavimų. Įvertinusi nurodytas aplinkybes, teisėjų kolegija sprendžia, kad yra pagrindas atsisakyti pripažinti ir leisti vykdyti Lietuvos Respublikoje Rygos arbitražo teismo 2015 m. liepos 17 d. sprendimą byloje Nr. 9/01/2015 Niujorko konvencijos V straipsnio 1 dalies b punkto pagrindu. Šio nepripažinimo pagrindo egzistavimas yra pakankamas netenkinti pareiškėjo prašymo dėl arbitražo teismo sprendimo pripažinimo ir leidimo vykdyti Lietuvos Respublikoje, todėl dėl kitų suinteresuotų asmenų nurodytų nepripažinimo pagrindų egzistavimo teisėjų kolegija nepasisako, nes jų egzistavimas ar neegzistavimas neturi papildomos teisinės reikšmės šios bylos rezultatui.
19. Netenkinus pareiškėjo prašymo, jo šioje byloje patirtos bylinėjimosi išlaidos nepriteisiamos (CPK 93 str. 1 d.).

Lietuvos apeliacinis teismas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 290–291 straipsniais,

n u t a r i a :

Pareiškėjo SIA „Simantik“ prašymo dėl 2015 m. liepos 17 d. Rygos arbitražo teismo sprendimo byloje Nr. 9/01/2015 pripažinimo ir leidimo jį vykdyti Lietuvos Respublikoje netenkinti.

Ši nutartis įsiteisėja nuo jos priėmimo dienos ir gali būti skundžiama Lietuvos Aukščiausiajam Teismui Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka.

Teisėjai Danutė Gasiūnienė
Dalia Kačinskienė
Vigintas Višinskis

Paminėta tekste:

- CPK
- BPK
- e2T-42-381/2017
- CPK 93 str. Bylinėjimosi išlaidų paskirstymas